

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2016. május 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2016. március 10. napján kihirdetett 9.B.941/2015/27. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott erős felindulásban elkövetett emberölés bűntettéként (Btk. 161.§) értékelt cselekményét emberölés bűntettének (Btk. 160.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés d/ pont) minősíti.

A kiszabott szabadságvesztés tartamát 14 (tizennégy) évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést 10 (tíz) évre **súlyosítja**.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárás során 12.980 (tizenkettőezer-kilencszáznyolcvan) Ft bünyügyi költség merült fel, amelyet a vádlott visel.

Indokolás:

A Veszprémi Törvényszék a 2016. március 10. napján kihirdetett 9.B.941/2015/27. számú ítéletében megállapította **vádlott** bűnösségét erős felindulásból elkövetett emberölés bűntettében a Btk.161.§ szerint, ezért őt 7 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetés 2/3 részének kitöltése utáni napon feltételes szabadságra bocsátható. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, az eljárásban lefoglalt bűnjelek jogi sorsáról, továbbá az eljárás során felmerült bünyügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az első fokon eljáró ügyész az indokolási kötelezettség nem teljesítése miatt a Be.373.§ III/a) pontja szerint hatályon kívül helyezés érdekében jelentett be fellebbezést, míg a vádlott és védője a döntést tudomásul vették.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.5/2016/5-I. számú átiratában az ügyész fellebbezését módosítva; a minősítés megváltoztatása és a kiszabott büntetés súlyosítása végett tartotta fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása során a perrendtartás szabályait maradéktalanul betartotta és a bizonyítás eredményeként megalapozott ítéleti tényállást állapított meg. A rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében is részletesen értékelte, elemezte, és indokolási kötelezettségét csak szűkebb körben sértette meg, mely azonban nem akadályozza a felülbírálatnak. A bizonyítékok értékelése körében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a vádlott vallomását csak részben fogadta el. Ezzel szemben az ítéleti minősítés alapjául szolgáló lényeges tényben - abban, hogy mi hangzott el a vádlott és **sértett** között lezajlott utolsó telefonbeszélgetésben - teljes mértékig hitelt érdemlőnek tekintette terheltnek más bizonyítékkal alá nem támasztott előadását. A törvényszék ezt a megállapítását nem indokolta meg kellő alapossággal, holott a vádlott szavahihetőségét egyéb perbeli adatok erősen kétségessé tették. Az indokolási kötelezettség teljesítésének részleges hiánya azonban a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető.

Az ügyész kifejtette, hogy a megalapozott tényállásból a törvényszék helyesen vont jogi következtetést a vádlott bűnösségére, ugyanakkor tévedett, amikor a cselekményt az emberölés büntette privilegiált eseteként minősítette. Azt helytállóan állapította meg, hogy a vádlott olyan fokú indulat hatására cselekedett, amely nála egyfajta tudatszűkült állapotot eredményezett anélkül, hogy a beszámítási képességét érintette volna. Ugyanakkor tévesen mérte fel az elsőfokú bíróság ennek az indulatnak az eredetét, illetőleg tévesen értékelte erkölcsileg méltányolható okból származónak. Nem zárható ki a tényállás alapján, hogy a vádlott felindulását a sértett szavai váltották ki, azonban ezek az erkölcsileg méltányolhatóság szempontjából nem bírnak jelentőséggel, mivel e kijelentések nem voltak előzmény nélküliek. **Sértett** a perbeli napot megelőzően másfél hónappal, végleges szándékkal költözött el a vádlottól annak durva bánásmódja miatt. Többször beszéltek telefonon, de tartózkodási helyét nem akarta elárulni, hanem egyértelműen kinyilvánította elhatározását, miszerint új életet szeretne kezdeni és nem kíván visszatérni **vádlotthoz**, ezért hagyja őt békén. Az utolsó, veszekedésbe torkolló telefonbeszélgetés is a vádlott zaklató magatartására vezethető vissza, mivel azon a reggelen is 85 alkalommal hívta sikertelenül a munkában lévő sértettet. Ezért **sértettnek** a telefonba mondott bántó kijelentéseit elsődlegesen a vádlott erőszakoskodása váltotta ki, ily módon az esetleg valóban elhangzott sértések a terhelt szempontjából nem értékelhetők az öléshez vezető indulatot - erkölcsi értelemben véve - megalapozónak.

Az ügyész a megváltozott jogi értékeléssel összefüggésben indítványozta a minősítés megváltoztatását és a büntetés súlyosítását. Kifejtette, hogy az erkölcsileg menthető külső ok hiányában kifejtett azon cselekvőség, miszerint a vádlott 46 nagy erejű késszúrással ölte meg **sértettet**, az emberölés minősített eseteként; azaz különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének minősítendő, melynek büntetési tétele 10-től 20 évig, illetve életfogytig terjedő szabadságvesztés. Az elsőfokú bíróság által megállapított 7 év börtönbüntetés a megváltozott minősítés mellett csak az enyhítő szakasz alkalmazásával volna kiszabható, melyre azonban törvényes indok nem mutatkozik. Ezért az ügyész indítványozta a szabadságvesztés büntetés középértékét meghaladó tartamra történő

felemelését és a végrehajtási fokozatnak a Btk.37.§ (3) bekezdés ad/ pontja szerinti fegyházban való megállapítását, egyebekben az ítélet helybenhagyását.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén megjelent ügyész az írásban benyújtott indítványát változatlanul fenntartva részletesebben megindokolta. Ismét kifejtette aggályát a bizonyítékértékelés tekintetében, de a tényállást megalapozottságát nem kérdőjelezte meg.

Az erős felindulás méltányolható oka vizsgálata kapcsán rámutatott, hogy a vádlott és a sértett között több telefonbeszélgetés hangzott el, az utolsó alkalom volt, amikor közöttük az indulatok fellángoltak. Az első fokon eljáró bíróság is jelezte az indokolásában, hogy tágabb környezetben kell vizsgálni ezeket a beszélgetéseket. Tényként fogadta el a bíróság, hogy a sértett egyértelműen meg akarta szakítani az élettársi kapcsolatot. **Vádlott** ebbe nem törődött bele, hanem utána ment, folyamatosan telefonon hívogatta. Ez a vádlotti magatartás még a zaklatás tényállását is kimerítheti. Ilyen körülmények között került sor az indulatos beszélgetésre, melyben elhangozhattak olyan kijelentések, amelyeket **sértett** ténylegesen sértésnek szánt. A két ember közül sokkal inkább a gyermeke elperlésével megfenyegetett sértett lehetett erkölcsileg méltányolható felindulásban és nem a vádlott. A vádlott nem vette tudomásul a sértett elzárkózását az élettársi kapcsolat helyreállítása elől, azt viszont azonnal komolyan vette, hogy a sértett őt megcsalta és a nemi teljesítményét kifogásolta. Ez a vádlott önbecsülése szempontjából akár elfogadható is lenne, de semmiképpen nem szolgálhat a bűncselekmény privilegizált alapjául.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában felhívott BH2006.140. számú eseti döntés kizárólag abban mutat hasonlóságot, hogy közvetlenül a cselekmény előtt a terhelt férfiúi önbecsülését sértette meg a különélő felesége. Ha azonban nem pusztán az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetést nézzük, látható, hogy markáns eltérések vannak a két tényállás között. A jogeset szerint egy évek alkoholizáló életmódot folytató, a férjét egy jóval idősebb férfi kedvéért elhagyó, a vádlottat folyamatosan megalázó, kifejezetten provokatív magatartást tanúsító sértettől és egy békülékenységet mutató elkövetőről van szó, aki egyáltalán nem adott okot a bántó kijelentések használatára. Jelen ügyben **sértett** menekült **vádlottól**, aki állandó féltékenykedésével megmérgezte az életét, bántalmazta, a lakásba bezárta. Lehet, hogy elhangoztak a tényállásban elfogadott sértő kijelentések, de ezek szövegkörnyezete és történeti háttére egészen más, mint a példaként megjelölt eseti döntésben. Az inkriminált kifejezések szűkebb és tágabb háttéréből nem lehet méltányolható okra következtetni.

Az ügyész rámutatott, hogy az erős felindulásból elkövetett emberölés és a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés külső képe számos nagy hasonlóságot mutat, hiszen mindkét esetben van tudatbeszűkülés, illetve rögtönösség, esetenként rendkívüli brutalitás. A perbeli cselekménynél azonban a vádlott a tudatszűkült állapotát saját korábbi magatartásával idézte elő, a nyílt utcán, fényes nappal, meglepetésszerűen támadva, menekülési lehetőséget sem hagyva, három részletben leadott 46 késszúrás - melyek közül több önmagában is halálos eredménnyel járt -, pedig egyértelműen a különös kegyetlenség megállapítását alapozza meg.

Indítványozta tehát az ügyész, hogy az ítélet tábla a bűncselekmény minősítését változtassa meg, és a terhelttel szemben az emberölés minősített esetét állapítsa meg. A szankció mértékének a megváltoztatása szempontjából a különös részi tételkeret középértékét

meghaladó büntetés kiszabását és a mellékbüntetés tartamának arányos emelését tartotta indokoltnak. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Vádlott védője perbeszédében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A minősítés helytállósága mellett érvelve kifejtette, hogy dr. Szakács Marianna igazságügyi pszichiáter-szakértő megállapításai alátámasztják a „tudatborulás” folytán előállt felindulást, az egyéb bizonyítékok - szemtanúk vallomásai, híváslista és rendőri jelentés - pedig a rögtönösséget. Az ölési cselekményhez vezető indulatot az váltotta ki, hogy **sértett** elszökött a vádlottól, nem árulta el neki a tartózkodási helyét, azonban nem volt egyértelmű, hogy véglegesen meg akarja szakítani vele a kapcsolatot, mert már többször visszament hozzá. Nem a vádlotti magatartásban keresendő az indulatkiváltó ok. Tény, hogy a vádbeli napon 85 alkalommal hívta fel a sértettet, de ez korábban is így zajlott. **Vádlott** elmondta, hogy többször beszélt az előző napokban is a sértettel, sőt - **1. tanú** vallomása szerint - maga **sértett** vette fel vele a kapcsolatot. A sértett a vádlott emberi méltóságát mélyen sértő nyilatkozatot tett, ami megalapozza az erkölcsi méltányolhatóságot.

Kérte a védő az ügyészi indítvány elutasítását és a törvényszék döntésének változatlanul hagyását.

Vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában - a perbeli védekezésével egyezően - előadta, miszerint **sértett** a telefonos beszélgetéseik során azt ígérte, hogy ha meglesz a gyermekelhelyezés, megmondja, hol van, ki fog vele békülni, két napig együtt lesznek és a szexuális kapcsolatot is helyreállítják. Azért telefonálgatott neki, mert féltette **sértettet** és a gyermekét attól a férfitől, akivel a sértett elköltözése után összejött.

Kérte a bíróságtól olyan méltányos döntés meghozatalát, mely lehetővé teszi, hogy mielőbb hazakerülhessen a 3 kiskorú gyermekéhez, hozzá tudjon járulni az eltartásukhoz. Kifejezte, hogy nagyon sajnálja, amiért ilyen szörnyűséget csinált, ha tehetné, visszacsinálná az egészet.

Az ítélet tábla a bejelentett fellebbezésre tekintettel az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján felülbírált. Az ügyész jogorvoslati kérelmében, illetőleg átiratában foglaltakat alaposnak találta az alábbi indokok szerint.

Vizsgálta az ítélet tábla - az ügyészi fellebbezés eredeti irányára figyelemmel -, hogy az indokolási kötelezettségének eleget tett-e az elsőfokú bíróság.

A Be.373.§ (1) bekezdés III/a) pontjában írott feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértésként kezeli a törvény azt az esetet, amikor az első fokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy ezáltal az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A törvény súlyoz aszerint, hogy az indokolási kötelezettség teljes hiánya, vagy az ítélet felülbírálatra alkalmatlanságát eredményező mértékű hiányossága, melyik ítéleti rendelkezést érinti. Az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését (EBH2010. 2210).

A fellebbezésekkel támadott ítélet tartalmaz tényállást, bizonyítékértékelést és jogi indokolást, mely a bűnösséget megállapító rendelkező résszel összhangban van, vagyis az indokolás teljes hiánya, illetőleg a rendelkező résszel ellentétes indokolás szóba sem jöhet. Az indokolási kötelezettség kétirányú; egyrészt irányul a tényekre, illetőleg a bizonyítékok elfogadására, másrészt hogy mely jogszabályok alapján, milyen különös részi törvényi tényállás keretei közé illeszkednek a történeti tények, továbbá miért és milyen jogkövetkezményeket alkalmazott (1/2007. BKv C. pont).

Jelen esetben az indokolási kötelezettség teljesítése körében a fellebbviteli bíróság azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság számot adott-e arról, hogy mely bizonyítékokat fogadott el, az ellentétes adatok közül melyiket fogadta el, és miért, továbbá melyiket vetette el, valamint e bizonyítékok alapján mely körben állapította meg a tényállás egyes részeit. A tényállás és indokolás értelemszerűen alapul a nyomozati- és tárgyalási iratokból, helyessége ezekből ellenőrizhető.

Az elsőfokú bíróság valamennyi bizonyítékot feltárta és azokat egyenként, illetve összességükben is értékelte. Részletesen elemezte vádlott vallomásait, melyek közül a bírósági tárgyaláson tett utolsó vallomását fogadta el a tényállás - erős felindulás minősítést megalapozó részének - alapjául. Ez utóbbi döntését azonban a törvényszék nem magyarázta meg kellő alaposággal, illetve ellentmondásba került saját korábbi érvelésével, ugyanis az ítélet 10. oldalának második bekezdésében még azt fejtegette, hogy **vádlott** nyilatkozatai folyamatosan változtak a nyomozati szaktól a tárgyalásig, illetőleg szavahihetősége a cselekmény előzményeinek tekintetében megdőlt.

Az indokolási kötelezettség akkor teljesül, ha a bíróság valamennyi bizonyítékot, teljes körűen számba veszi, és nem csak azokat sorakoztatja fel, melyek a megállapításaival egy irányba mutatnak, hanem azokat is, melyek ellentétesnek mutatkoznak. Ez utóbbi adatok tekintetében azt szükséges megindokolni, hogy miért nem voltak a bíróság számára elfogadhatóak, és miért nem állítható fel más verzió ezek alapján, mint amit a bíróság megállapított. Jelen ügyben ez az érvelés hiányosságot szenved, mivel számos olyan bizonyítási eszköz is felmerült, mely cáfolni látszik **vádlott** azon elfogadott védekezését, miszerint közvetlenül az ölési cselekmény előtt tudott meg telefonon a sértettől olyan - számára mélységesen sértő, a környezete szemében megszegyenítő - dolgokat, melyektől úgy „elborult az agya”, hogy az utcán feltűnő sértettnek a kezében lévő késsel nekirontott (ítélet 10. oldal harmadik bekezdés).

A vádlott azon vallomását, miszerint ő semmilyen okot nem szolgáltatott arra, hogy őt **sértett** elhagyja, megdöntötte **1. tanú** és **2. tanú** tanúvallomása, akik a **p.-i** anyaoththonban foglalkoztak a sértettel és gyermekével. Mindketten elmondták, hogy a sértett egy bántalmazott nő benyomását keltette, nagyon zárkózott és visszahúzódozó volt, nehezen kezdett beszélni az életéről. Akkor mondott el részleteket a vádlott durva bánásmódjáról, amikor kiderült, hogy gyermek elhelyezési pert indított ellene, ezért ellenkereset megfogalmazásában kért segítséget (21-es jegyzőkönyv 22. oldal és 27-es jegyzőkönyv 5-6. oldal). A perről akarta lebeszélni a vádlottat, azért vette fel vele - féltelme ellenére - a telefonos kapcsolatot, melynek az lett a vége, hogy a vádlott kiderítette a tartózkodási helyét. A többszöri elköltözés tényét maga a vádlott is elismerte, bár ennek okát nem tudta meghatározni.

A gyermek elhelyezési perben 2015. május 21. napján írt ellenkérelem (nyomozati irat 157. oldal) rendelkezésre áll, melyben **sértett** megfogalmazta azon indokait, hogy miért menekült el a fiával együtt **vádlottól** először **B.re**, majd **P.-ra** és kéri mely okból a kereset elutasítását, illetve a gyermeknek nála történő elhelyezését. Ebből az a következtetés vonható le, hogy nem a **sértett** magatartása vezetett a szakításhoz, hanem **vádlott** éveken át tartó durva bánásmódja.

A vádlott által bejelentett falubeli ismerősök kihallgatása sem járt egyértelműen a vádlotti előadást megerősítő eredménnyel, ugyanis **3. tanú** és **4. tanú** valóban nem bírtak tudomással arról, hogy **vádlott** goromba férj lett volna, de arról sem, miszerint **sértett** kicsapongó életet élt, vagy csalta volna az élettársát (21-es jegyzőkönyv. 48-55. oldal).

A cselekmény külső képről, a vádlott viselkedéséről számot adtak a szemtanúk, akiknek a vallomását az elsőfokú bíróság szintén kissé egyoldalúan értékelte. **5. tanú** látta, amint a vádlott a feléje közeledő, gyanútlan sértetthez odasétált, majd a fülét, vagy haját két kézzel megragadta, berántotta a bokorba és már szúrta is (21-s jegyzőkönyv. 32. oldal). Ezt követően elindult a másik irányban, majd visszafordult, letérdelt a már földön fekvő sértetthez és ismét megszurkálta (33. oldal).

6. tanú és férje **7. tanú**, valamint **8. tanú** autójukból arra lettek figyelmesek, hogy a templom előtti füves területen dulakodás folyik; egy férfi rángat egy gyermeket (a sértett csupán 155 cm és sovány testalkatú volt - nyom. irat 24. oldal). Közelebb menve, kb. 20 méterről világossá vált, hogy egy nőt cibál a férfi, majd a nő a földre, hasra esik, a vádlott pedig egyik kezével felemelve a felsőtestét, a másik kezében lévő késsel, több alkalommal megszúrja a hátát. Hallották a nő üvöltését, aki végül a földön fekvé maradt, de a férfi még mindig szurkálta. Ezt követően a férfi felállt, elindult, majd pár méter megtétele után visszament a sértetthez, aki már nem mozdult (nyomozati irat 174-175., 179. és 181. oldal).

9. tanú és **10. tanú** gépkocsijukból azt észlelték, hogy egy nő fekszik a fűben, mellette térdel a vádlott. Kiszálltak az autóból, hogy megkérdezzék, segíthetnek-e, ekkor a vádlott még legalább három alkalommal beledöfött a sértett hátába. Előtte már biztosan volt szúrás, mert a sértett pólója tiszta vér volt (nyomozati irat 167. és 170. oldal). E vallomásokból levonható az a következtetés, hogy **vádlott** három szakaszban, kitartóan bántalmazta **sértettet** még akkor is, amikor már életjelet nem adott.

Az igazságügyi orvos-szakértői vélemény és nyilatkozat egyértelmű a tekintetben, hogy **sértett** testén 46, közepesnél nagyobb intenzitású szúrás esett. Ezek a szúrások a mellüreg, hasüreget megnyitották, az egyik szúrás a IX. bordát a gerincről gyakorlatilag levágta. Ezek külön-külön is - külső és belső kivérzés által - a sértett halálát eredményezték, életét az azonnali orvosi beavatkozás sem mentette volna meg. A támadás **sértettet** váratlanul érte, mert védekezési nyom nem volt található egyetlen, az ujjbegyen esett sérülést kivéve (nyomozati irat 101-104. oldal).

A vádlott maga is elmondta, hogy nem közölte a telefonbeszélgetések alkalmával a sértettel, hogy utána jött és a városban van. **Sértett** tehát nem számított a vádlott személyes megjelenésére, aki bokrok mögül bukkant elő, majd hirtelen rátámadt, így módot sem hagyva, hogy védekezzen.

Az orvos-szakértői vélemény arra is rámutatott, hogy **sértett** megtartott keringés mellett szenvedte el valamennyi szúrását; az arc, a nyak, a mellkas és a has nagyszámú sérülése jelentős fájdalommal járhatott (105. oldal).

A vádlott elkövetéskori elmeállapota tekintetében a pszichiáter-szakértő megállapította a tudatbeszűkülést azzal, hogy a sértettnek tulajdonított kijelentések, illetve a veszteség élménye kiválthatnak olyan dühöt, amely ilyen érzelmi bűncselekményt eredményez. Kategorikusan kizárta azonban a „tudatborulás” lehetőségét, mely érintette volna a beszámítási képességet, mivel **vádlott** pontosan vissza tudott emlékezni a cselekmény részleteire, az ölés indokaira az elkövetés után rövid idővel (21. jegyzőkönyv. 5-7. oldal).

Itt mutat rá az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a bizonyítékok értékelésének köréből Kovács Péter Endre helyszínen intézkedő rendőr arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy mit mondott neki **vádlott** az elfogáskor (mely tartalmában egyébként jelentősen eltér az elfogadott vallomásától). Nem értékelhető ugyanis a Be.78.§ (4) bekezdése értelmében bizonyítékként az a terhelti nyilatkozat, melyet nem előz meg a Be.117.§ (2) bekezdésében foglalt, a terhelt jogaira vonatkozó törvényes figyelmeztetés.

A kifejtettek alapján tehát elmondható, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének a legszükségesebb mértékben eleget tett. Az a hiányosság, amely az alkalmazott jogi minősítést megalapozó bizonyítékok összevetését érintette, kiküszöbölhető volt az iratok tartalma alapján.

Egyebekben le kell szögezni, hogy az erős felindulás fennállásának megállapítása nem csak bizonyítási eljárás részét képező ténykérdés, hanem a bíróság által eldöntendő jogkérdés (BJD 2966.). A jogi döntés alapjait pedig a tényállás hiánytalanul tartalmazza.

A perrendi hiba csupán az indokolási kötelezettség részleges hiányában mutatkozik, vagyis nem eredményez a Be.373.§ (2) bekezdés III/a) pontban írt abszolút okból történő hatályon kívül helyezést. Nem jelent olyan, a Be.375.§ (1) bekezdésében írt - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - egyéb eljárási szabályszegést sem, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak.

A törvényes bizonyítékértékeléssel megállapított, teljes körű tényállás alapját képező elemzés - azonos bizonyítási anyag mellett - a felülmérlegelés tilalma folytán a másodfokú eljárásban nem támadható. Az ítéletábra álláspontja szerint a törvényszék ítélete megalapozott, az kiegészítést nem igényel és ezen alapszik a másodfokú határozat is a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében.

A törvényszék a fentiek szerint megalapozott tényállás alapján okszerűen következtetett bűnösségére, de a minősítéssel azonban a táblabíróság nem értett egyet az alábbi indokok szerint.

A tényállásban írt bűncselekményt a törvényszék - a vádtól eltérően - erős felindulásból elkövetett emberölésnek, a főügyészség pedig emberölés büntette minősített eseteként értékelte.

Az ítéletábra egyetértett az ügyésznek az erős felindulásban elkövetett emberölés lehetőségének kizárására vonatkozó okfejtésével, hiszen annak feltételei alanyi oldalon nem voltak megállapíthatóak az alábbiak szerint.

A Kúria 3/2013. számú Büntető Jogegységi határozat I/6. pontjában írtak szerint az erős felindulásban elkövetett emberölés speciális büntetőjogi megítélésének feltétele az ölési szándék kialakulásának erkölcsileg méltányolható volta, és a cselekmény rögtönössége. További feltétel, hogy a méltányolható ok az elkövetőn kívüli, külső körülmény legyen, tehát nem az elkövető előző magatartásából eredő okra legyen visszavezethető (BH2008.2.).

A fiziológiai, vagy patológiás eredetű indulat, érzelmi fellobbanás (affektus) tudatszűkítő hatása az, ami a büntetőjog szempontjából jelentőséggel bír. Az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítására a fiziológiai affektus adhat alapot. Az indulat ebben az esetben éplélektani alapon alakul ki. Az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítását kizárja, ha az elkövető indulata nem váltott ki tudatszűkítő hatást, annak kialakulásában szerepe volt az önhibából eredő indulatnak, és a sértett kifogásolható magatartásának súlya objektíve sem áll arányban az elkövető magatartásával (BJD 2964. és BH2002. 214. II. pont, BH1983. 105. I. pont). A sérelemhez képest túlméretezett indulatkitörés nem alapozza meg az erős felindulásban elkövetett emberölés megállapítását.

A fent írtakból kitűnik, hogy az irányadó tényállásban - a törvényszék által elfogadott és - rögzített, az emberi méltóságot súlyosan becsmérő, a vádlott szexuális teljesítményét kifogásoló kijelentések, illetőleg annak tudata, miszerint a közvetlen környezetében gúny tárgyává vált, alkalmasak voltak a tudatbeszűkült állapot előidézésére. Nem következett be azonban a vádlott beszámítási képességét befolyásoló ún. „tudatborulás”.

A rögtönösség ténye sem kérdőjelezhető meg, mivel a teljes eseménysor a telefonálástól a rendőrség járókelők által történt értesítéséig lezajlott 13 óra 38 perc és 13 óra 41 perc között (nyomozati irat 209. és 15. oldal).

Az erős felindulásnak a meglétét, annak okát, intenzivitását nem valamilyen általános mérték alapján, hanem mindenkor az elkövetés konkrét viszonyai, az elkövető pszichikai állapota, valamint tulajdonságai alapján kell megítélni. E kérdés vizsgálatánál nemcsak a tényállásszerű ölési cselekményt közvetlenül megelőző eseményeknek van jelentősége, hanem a megelőző történéseknek is, ezért a konkrét eset összes körülményeit kölcsönhatásában és folyamatosságában kell elemezni.

Az indulat méltányolható okból keletkezésének a megállapítása szempontjából tehát vizsgálni kell az elkövető és a sértett között fennálló érzelmi viszonyt, valamint a korábbi és az elkövetést közvetlenül megelőző cselekményeket, ezek ismeretében kell állást foglalni, hogy az éplélektani alapon kialakult intenzív indulat az elkövetőn kívül álló ok hatására jött-e létre, és hogy az erkölcsileg bizonyos fokig menthető-e (BH2001. 461.).

A per adatai szerint világos, hogy a terhelt és a sértett között rossz viszony volt, mivel **vádlott** volt élettársát rendszeresen bántalmazta, aki ezért vele szakított, a k.-i otthonukból a közös kiskorú gyermekkel együtt elköltözött, tartózkodási helyét titkolta. **Vádlott** pert indított a gyermek visszaszerzése érdekében, melyről **sértett** tudomást szerzett és felvette volt élettársával telefonon a kapcsolatot. Május 25. és 30. napja között több alkalommal beszéltek, melynek során a sértett kifejezte szilárd elhatározását, miszerint a vádlotthoz nem megy vissza, és a gyermeket ő akarja nevelni. Elmondta, hogy kapcsolatot létesített egy másik férfival, akivel jobb volt a szexuális együttlét, mint volt élettársával. Ennek ellenére

vádlott állandóan hívogatta, folyamatosan győzködte, a kisfiú elperlésével fenyegette. Az érzelmi feszültség tehát fokozatosan alakult ki a terheltben, melyet megtévezett azzal, hogy a családja tartózkodási helyét felkutatta, titokban a sértett után ment és már a vádbeli napot megelőző estétől kezdve várakozott **sértett** munkahelye közelében.

A cselekmény előtt 85-ször kísérlete meg felhívni, majd a sértett utcán való megjelenése előtt pár perccel is vita volt közöttük, melynek az vetett véget, hogy a pénz a vádlott kártyájáról lefogyott.

Mindezen tényekből az következik, hogy **vádlott** részben maga idézte elő indulatvezérelt állapotát, mely nem azonnali érzelmi reakció volt egy ismeretlen külső tényezőre (a barátokkal való lefekvés közlése, illetve férfiasságának becsmérése), hiszen már korábban is ismert volt számára a megcsalás ténye. Nem elegendő tehát az erkölcsileg méltányolható ok megállapításához az utolsó telefonhívás, illetve abban elhangzott kijelentések. Az erre adott reakció - a nyílt utcán, fényes nappal, lesből támadva, három hullámban leadott 46 késszúrás - pedig messze nem áll arányban a vádlott férfiúi hiúságán esett sérelemmel. Ez utóbbi momentumok inkább a bosszú kategóriájába tartoznak, mely szintén egyfajta indulat, csak nem a privilegizált eset által megkívánt erős felindulás.

A táblabíráóság tehát a Fellebbviteli Főügyészség álláspontját osztotta, miszerint a súlyosabban minősülő élet elleni bűncselekmény valósult meg.

A helyes jogi minősítésének alapjául csak a történeti eseménysor - folyamatában, összefüggésében történő - értékelése szolgálhat (BH2005.166).

Az irányadó tényállás alapján **vádlott** - vallomása szerint - teljesen elvesztve önuralmát, az előzőleg evéshez használt késsel a kezében odament a közeledő sértetthez, őt a bokrok közé berántva először szemből, nagy erővel arcon, majd mellkason és csípőtájékon többször megszúrta. A földre kerülő sértett nyakát háromszor, majd a hátát össze-vissza szurkálta, ott, ahol érte, ahol sikerült, azt sem érzékelve, hogy a sértett védekezik-e közben. Egy alkalommal felállt, elment néhány métert, majd visszajött, **sértett** mellé térdelt és még több alkalommal ismét beleszúrta a földre fekvő sértett hátába.

A már hivatkozott 3/2013. számú BJE II/4. pontja szerint különös kegyetlenség megállapításánál elsősorban emberiességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók. A különös kegyetlenség fogalma alá az átlagosat lényegesen meghaladó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghezvitt ölési cselekmények vonhatók.

Elsősorban a sértettnek okozott sérülések száma, súlya és jellege alapján állapítható meg; ezekből általában következtetés vonható az elkövetés embertelenségére.

Annak, hogy a sértett eszméletlensége folytán ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, nincs különösebb jelentősége ugyanígy az elkövetés eszközének sem. Az elkövető tudatának az elkövetés idején át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét. Az elkövető ezzel kapcsolatos tudattartalmára a sérülések számából, a bántalmazás hosszantartó, elhúzódó voltából, a sértett látható szenvedéséből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított magatartásából vonható következtetés.

Alanyi oldalon értékelhető momentum volt a terhelt felindult állapota, amelyet a sértettel huzamosabb ideje fennálló konfliktusa, és azon a reggelen fellángoló vitája, közvetlenül pedig az ölési cselekményt megelőzően lefolytatott telefonbeszélgetés váltott ki. Itt kell figyelembe venni a terhelt személyiségzavarát, mely irreális reakciókra hajlamossá teszi. Ez a beszámítási képességét nem érinti, de a bűncselekmény elkövetését elősegíthette.

Tárgyi oldalon az orvos-szakértőnek a sérülésekre, azok keletkezési mechanizmusára vonatkozó véleménye ad megfelelő támpontokat. Eszerint a sérüléseket a vádlott egy 9 cm pengehosszúságú hegyes, éles összecusukható zsebkéssel okozta. A boncjegyzőkönyv adatai alapján 45 alkalommal, a közepesnél nagyobb erővel adta le a szúrásokat, melyek megnyitották a mellüregt, a hasüregt és a IX. borda gerincről való levágásán túl több bordát is sértettek. A bántalmazás során a sértett elvesztette az eszméletét. Halálának oka kivérzéses és traumás shock volt, mely közvetlen ok-okozati összefüggésben állt a mellüregt megnyitó és a tüdő állományát sértő szúrt sérülésekkel. A nagyszámú szúrást a sértett élő állapotban szenvedte el, mely jelentős fájdalomérzettel járhatott.

Az adott esetben tehát a cselekmény objektív oldalának elemei alapozzák meg a különös kegyetlenséget, az, hogy a sértettnek volt-e valóban fájdalomérzete, mielőtt eszméletét elvesztette, ezek mellett másodlagos. Elmondható azonban, hogy a vádlott gátlástalan, szünni nem akaró támadása során a test szerte elszenvedett szúrások, kivérzés következtében tudatosulhatott sértettben a halála bekövetkezésének reális esélye, mely a fizikai fájdalmai mellett lelki szenvedést is okozott.

A terhelt tudattartalma tekintetében az előzmények és a telefonon lezajlott utolsó veszekedés által kiváltott indulat, illetve az ölési cselekmény kitartó, brutális módja arra enged következtetni, hogy **vádlott sértett** halálát kívánva cselekedett; vagyis az élet kioltására irányuló egyenes szándéka megállapítható. Az életfontosságú szerveket ért sorozatos sérülések egyértelműen célzott támadásra utalnak, és különösen a már földön fekvő sértetten hátulról ejtett számos szúrás mutatja, hogy a vádlott eltökélt volt cselekménye kivitelezésében.

A fent írtakból következik, hogy a vádlott a tényállásban körülírt magatartásával - helyesen - a Btk.160.§ (1) bekezdésében ütköző és a (2) bekezdés d/ pontja szerint minősülő és büntetendő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettét valósította meg.

Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt jól vette számba a büntetés kiszabása során figyelembe veendő körülményeket, de azok helyesbítésre szorulnak. A bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás enyhítő hatása csekély, hiszen a vádlottat tetten érték. További súlyosító körülmény a rendkívüli embertelen brutalitás, és a kitartó szándék.

A megváltozott minősítésre tekintettel az I. fokú bíróság által alkalmazott büntetés törvénysértően enyhe. A súlyosabb minősítéshez magasabb büntetési tételt ír elő a Büntető Törvénykönyv, mivel az elsőfokú bíróság által megállapított cselekményt 2 - 8 év, míg a minősített emberölést 10-20 évig, illetőleg életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegeti.

Ennek megfelelően osztotta a táblabíróság azt az ügyészi álláspontot, hogy a **vádlott** terhére megállapított bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya, és a személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka, továbbá a feltárt bűnösségi körülmények alapján a Btk.79.§-ában írott

büntetési célokat; különösen a társadalom védelmét kellőképpen szolgáló, a büntetési tétel középértékéhez közelítő mértékű szabadságvesztés kiszabása indokolt.

A közügyekben való részvételre a terhelt a cselekménye jellegénél fogva méltatlanná vált, ezért a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása indokolt, melynek tartamát a törvény szerinti maximális időtartamban, a szabadságvesztés büntetéshez igazítva határozta meg a másodfokú bíróság is a Btk.61.§ (1) bekezdése és 62.§ (2) bekezdése szerint.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát indokolt a Btk. előírásának megfelelően hozzáigazítani a minősítéshez. Ezért a végrehajtási fokozatot a Btk.37.§ (3) bekezdés ad/pont I. fordulat szerint fegyházra változtatta. A Btk.35.§ (2) bekezdésben írt azon feltételek, amelyek lehetővé tennék az eggyel enyhébb végrehajtási fokozat változatlanul hagyását, nem állnak fenn.

Az ítéletábra az elsőfokú határozat egyéb rendelkezéseit is törvényesnek találta.

A fentiekben kifejtettek alapján a táblabíróság a Veszprémi Törvényszék 2016. március 10. napján kihirdetett 9.B.941/2015/27. számú ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság beszámította a vádlottal szemben kiszabott fegyházbüntetésbe az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a jogerős elbírálásig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költség viseléséről történt rendelkezés - a Be.338.§ (1) bekezdésére figyelemmel - a Be.381.§ (1) bekezdésén alapszik.

Győr, 2016. május 26. napján

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

. Vajda Edit sk.
a tanács tagja, előadó

. Csák Csilla sk.
a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Veszprémi Törvényszék 2016. március 10. napján kelt 9.B.941/2015/27. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2016. május 26. napján

. Zólyomi Csilla sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: